

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันรถยนต์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตผู้คนเป็นอย่างมาก จนถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่ห้าของการดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้นความต้องการเชื้อเพลิงจึงต้องมากขึ้นตามปริมาณรถยนต์ ซึ่งในอนาคตอาจขาดแคลนน้ำมันเป็นเชื้อเพลิงหลัก โดยปัจจุบันการกลั่นน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศไทยเราได้นำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศเป็นหลักซึ่งราคาน้ำมันดิบก็จะแปรเปลี่ยนตามผู้ผลิตน้ำมันจากต่างประเทศ ทำให้ราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศแปรผันตรงกับราคาน้ำมันดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งในอนาคตยังคงมีแนวโน้มราคาของน้ำมันสูงขึ้น ดังนั้นนโยบายรัฐบาลจึงมีพระราชบัญญัติให้ประชาชนชาวไทยประหยัดพลังงาน เพื่อลดปริมาณการนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศ เพื่อใช้ในการกลั่นน้ำมัน และสนับสนุนให้ใช้ทรัพยากรภายในประเทศอย่างคุ้มค่าที่สุด โดยให้นโยบายกับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) พิจารณาเชื้อเพลิงที่จะมาทดแทน เชื้อเพลิงที่มาจากกลั่นน้ำมัน

ดังนั้น บริษัทที่ปรึกษาของกระทรวงพลังงานได้เสนอแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้สามารถดำเนินการด้านธุรกิจก๊าซธรรมชาติในยานยนต์ได้ โดยเสนอให้มีการจัดตั้งองค์กรที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีและการวิเคราะห์ตลาดก๊าซธรรมชาติ รวมทั้งควรมีการพัฒนาข้อบังคับและปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ก๊าซธรรมชาติ ทั้งในสถานีบริการ และในรถยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ เป็นเชื้อเพลิง โดยโครงสร้างองค์กรควรเป็นรูปแบบบริษัท ซึ่งบริษัท ปตท. จำกัด(มหาชน) จะเป็นบริษัทแม่ที่เหมาะสมที่สุด และควรให้การสนับสนุนทางการเงิน จนกว่าธุรกิจจะมีรายได้ โดยไม่ต้องรับความช่วยเหลือจากรัฐอีกต่อไป (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2549ข: ออนไลน์)

ในปี พ.ศ. 2549 นี้ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้มีการจัดทำแผนการขยายการใช้ก๊าซธรรมชาติในยานยนต์ต่าง ๆ โดยในระยะแรก เป็นการดำเนินการดัดแปลงเครื่องยนต์ดีเซลเป็นระบบเชื้อเพลิงร่วม (Dual-fuel System) ซึ่งใช้ได้ทั้งน้ำมันดีเซล และก๊าซธรรมชาติ รวม 16 คัน และดัดแปลงเครื่องยนต์เบนซินเป็นระบบเชื้อเพลิงสองชนิด (Bi-fuel System) ซึ่งใช้ได้ทั้งน้ำมันเบนซินและก๊าซธรรมชาติ รวม 12 คัน ซึ่งการดัดแปลงและติดตั้งอุปกรณ์ได้แล้วเสร็จเมื่อเดือนมีนาคม 2543 และได้มีการทดสอบเครื่องยนต์บนถนนแล้วคาดว่าจะประเมินผลการทดสอบแล้วเสร็จในเดือนสิงหาคม 2543 นอกจากนี้ได้มีการประสานงานกับขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร

(ขสมก.) ในการจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการ เพื่อรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อส่งเสริม การอนุรักษ์พลังงาน โดยจะนำผลการทดสอบ โครงการดังกล่าว ยืนยันประโยชน์ของการใช้ก๊าซธรรมชาติ ในการลดปัญหามลพิษทางอากาศ (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2549ข: ออนไลน์)

ในส่วนของโครงสร้างบริการพื้นฐาน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จะพิจารณาสร้างสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ 6 สถานีแรก ในปี 2543 โดย 3 สถานีจะสร้างรองรับรถโดยสารของขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร (ขสมก.) และรถเก็บขยะของกรุงเทพมหานคร ขณะนี้อยู่ระหว่างหาสถานที่ตั้ง และอีก 3 สถานีจะสร้างที่บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ศูนย์ปฏิบัติการชลบุรี และโรงแยกก๊าซธรรมชาติ จังหวัดระยอง พร้อมกันนี้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้จัดทำแผนงานเบื้องต้นในการก่อสร้างสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ จำนวน 30 สถานี (รวม 6 สถานีแรก) ภายในปี 2543 - 2547 เพื่อให้บริการรถโดยสารขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร (ขสมก.) รถเก็บขยะของกรุงเทพมหานครและรถเอกชนที่จะคิดแปลงเพิ่มในอนาคต นอกจากนี้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กำลังดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ โครงการระบบท่อจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ รอบกรุงเทพฯ และปริมณฑล (Bangkok Ring Gas Pipeline Project) เพื่อพัฒนาโครงสร้างบริการพื้นฐานในการสนับสนุนการใช้ก๊าซธรรมชาติในภาคขนส่ง รวมไปถึงภาคอุตสาหกรรม และภาคการผลิตไฟฟ้าในอนาคต (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2549ข: ออนไลน์) ปัจจุบัน ราคาน้ำมันดีเซล ลิตร 27.54 บาท , ราคาน้ำมัน เบนซิน 91 ลิตรละ 28.99 บาท , ราคาน้ำมัน เบนซิน 95 ลิตรละ 29.79 บาท (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2549ก: ออนไลน์)

ปริมาณรถยนต์ที่ติดตั้งถังก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ในกรุงเทพฯ ฯ และปริมณฑล ปัจจุบัน มีจำนวน 11,285 คัน แบ่งเป็น รถเบนซิน จำนวน 10,332 คัน รถดีเซล จำนวน 953 คัน จำนวนสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ในกรุงเทพฯ ฯ และปริมณฑล ปัจจุบัน สถานีบริการที่เปิดให้บริการแล้ว จำนวน 57 สถานี สถานีบริการที่อยู่ระหว่างทดสอบระบบ จำนวน 3 สถานี

สถานีบริการที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง จำนวน 7 สถานี และสถานีบริการที่อยู่ระหว่างประกวดราคาก่อสร้าง จำนวน 12 สถานี (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2549ง: ออนไลน์)

ดังนั้น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จึงเสนอก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) เป็นเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นผลผลิตที่ได้จากโรงแยกก๊าซธรรมชาติ และทางเลือกสำหรับประชาชนที่ใช้รถยนต์สามารถใช้ทดแทนน้ำมันซึ่งเป็นนโยบายที่ต้องปฏิบัติและรัฐบาลผ่านกระทรวงพลังงานก็ให้การสนับสนุนประชาชนชาวไทยใช้ก๊าซธรรมชาติดังกล่าว สำหรับอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ได้มีการสร้างสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ในสถานีบริการ ปตท. ปี 2549 มีจำนวน 2 สถานี คือ

1. สถานีบริการน้ำมัน ปตท. กิจเสรี ปีโตรเลียม 1 (กำหนดสร้างเสร็จเดือน ธันวาคม 2549)

2. สถานีบริการน้ำมัน ปตท. ถาวรชัยลำปาง (กำหนดสร้างเสร็จเดือน ธันวาคม 2549) (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ,2549ค: ข้อมูลจากแผนการเปิดสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ใน สน.ปตท. ปี 2549)

ซึ่งความเป็นไปได้ทางการตลาด ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น ผู้บริโภคที่ใช้รถยนต์ในจังหวัด ลำปางบางกลุ่มอาจจะยังไม่ทราบถึงคุณสมบัติ ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งอุปกรณ์ วิธีการติดตั้งอุปกรณ์ ที่สามารถใช้กับก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ในรถยนต์ ประกอบกับในปัจจุบันราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีการปรับราคาสูงขึ้นตลอดเวลา และไม่คงที่ ประชาชนที่อยู่ในจังหวัดลำปาง อาจจะมีความสนใจในการใช้ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) แทน น้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวน และจังหวัดลำปางเป็น จังหวัดที่มีการขยายตัวของจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลในช่วง 3 ปี (ปี 2546 ถึง 2548 นี้) อย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้ว่ารถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ในปี 2546 มีจำนวน 69,706 คัน และปี 2548 เพิ่มขึ้น 92,757 คัน (กรมการขนส่งทางบก , 2549 : ข้อมูลออนไลน์) ประกอบ จังหวัดลำปาง มีแนวโน้มของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจทุกปี เนื่องจากมีหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และเป็นแหล่งอุตสาหกรรมเซรามิค ตั้งอยู่ในจังหวัด ซึ่งเป็นแหล่งที่มีการใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลจำนวนมาก พร้อมกับมีอัตราในการเพิ่มจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ทุกปีอย่างต่อเนื่อง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาทัศนคติของผู้ใช้รถยนต์ต่อการใช้ ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ในอำเภอ เมือง จังหวัดลำปาง เพื่อเป็นแนวทางความรู้ หรือข้อมูลในการ ปรับปรุงพิจารณาวางแผนการตลาด และกลยุทธ์การตลาดของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) สำหรับ สถานีบริการก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปางต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ใช้รถยนต์ต่อการใช้ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ในอำเภอ เมือง จังหวัดลำปาง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงทัศนคติของผู้ใช้รถยนต์ต่อการใช้ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
2. ผลการศึกษาจะใช้เป็นแนวทางความรู้หรือข้อมูลในการปรับปรุง พิจารณาวางแผนการตลาด และกลยุทธ์การตลาดของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) สำหรับสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

นิยามศัพท์

ทัศนคติ หมายถึง ทัศนคติผู้ใช้รถยนต์ต่อการใช้ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกที่มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาด ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ เช่น คุณภาพของก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ปัจจัยด้านราคา เช่น ราคาของก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย เช่น จำนวนสถานีบริการเติมก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับ ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากปัจจัยส่วนประสมการตลาด เช่น ความต้องการช่วยชาติ เป็นต้น ที่มีผลต่อการใช้ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) และแนวโน้มการเลือกใช้ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) รวมไปถึงปัญหาที่คาดว่าจะพบในการใช้ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) ที่ตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) (Natural Gas Vehicles) หมายถึง สารประกอบไฮโดรคาร์บอน ซึ่งประกอบด้วย ธาตุคาร์บอน (C) กับธาตุ ไฮโดรเจน (H) จับตัวกันเป็นโมเลกุล โดยเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ จากการทับถมของซากสิ่งมีชีวิตตามชั้นหิน ดิน และในทะเลหลายร้อยล้านปีมาแล้วเช่นเดียวกับน้ำมันจากความร้อนและความกดดันของผิวโลกจึงแปรสภาพเป็นก๊าซ และมีน้ำหนักเบากว่าอากาศ โดยรถยนต์จะใช้ประเภท CNG : Compress Natural Gas (เป็นก๊าซธรรมชาติในรูปของก๊าซอัดโดยใช้ความดันสูง) ซึ่งสามารถใช้ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิงรถยนต์ ใช้ได้กับรถยนต์ประเภทเครื่องยนต์ดีเซล เครื่องยนต์เบนซิน และช่วยทำให้ลด มลภาวะทางอากาศ มีราคา ถูกกว่าน้ำมันดีเซล และ เบนซิน 91 และเบนซิน 95 มีส่วนช่วยในการประหยัดค่าใช้จ่ายของประเทศ เป็นต้น

ผู้ใช้รถยนต์ หมายถึง ผู้บริโภคที่ใช้รถยนต์ ประเภทเครื่องยนต์ดีเซล หรือเครื่องยนต์เบนซิน 91 หรือเครื่องยนต์เบนซิน 95 ในจังหวัดลำปาง ที่มีความสนใจในการใช้ก๊าซธรรมชาติ (เอ็นจีวี) แทนน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าว